

SOU 2017:02, Kraftsamling för framtidens energi

Linköpings universitet, LiU, har av Miljö- och energidepartementet ombetts att yttra sig över ovan nämnda remiss.

Linköpings universitet ställer sig överlag positiv till betänkandet och dess förslag. Generellt finner dock LiU en viss diskrepans mellan analys och de politiskt framförhandlade förslagen i betänkandet. Bakgrundsanalysen är grundligt genomförd. Den visar på den konservativa energibranschen som globalt idag domineras av fossila bränslen (olja, kol och gas) vilka behärskas av ett fåtal inflytelserika stora energibolag och har så gjort under hela efterkrigstiden. I kontrast till den massmediala bilden där förnybart ges stort utrymme så syns mkt små förändringar globalt över tid. Samtidigt har historien visat nödvändigheten av tydliga målbilder och massivt införande av stödjande lagstiftning, skatter och FoU-finansiering för att få tillstånd skiften i det svenska energisystemet. Den något ambivalenta och försiktiga hållningen som nu genomsyrar många av förslagen befinner sig delvis i konflikt med bakgrundsanalysen och det decentraliserade förnybara system som är målet.

Nedan följer några mer specifika åsikter och kommentarer.

Utgångspunkten om en snabbt föränderlig framtid för elsystemet och elmarknaden.
LiU delar uppfattningen att vi just nu befinner oss vid en brytningspunkt. År 2015 investerades 53,6% av världens nya elproduktion i förnybara energikällor, enligt rapporten *Global Trends in Renewable Energy Investment 2016*. Kostnaderna för förnybar energi och lagring av energi faller snabbt. Linköpings universitet föreslår därför att mer utrymme lämnas åt denna utveckling för att kunna fånga snabbheten i förändringen, t.ex. att kostnaden för solenergi fallit till 122 USD per MWh och att förnybar elproduktion numera är det ekonomiskt fördelaktiga alternativet i över 50 utvecklingsländer.

Tydligare skrivningar för forskning och utveckling (7.2.9).

LiU välkomnar att forskning får en egen rubrik under bedömningar och förslag. Universitetets uppfattning är dock att skrivningen saknar både prioritering och ambition. Det bedrivs exempelvis i dag, i Sverige, mycket forskning kring lagring, vilket även identifieras som en kritisk faktor för framtidens energisystem globalt och i Sverige. Linköpings universitet ser gärna en precisering kring vilken slags forskning som avses stödjas. LiU hade även också gärna sett en skrivning som ringar in ambitionsnivån, t.ex. genom samordnade strategiska forskningssatsningar. Därtill ligger svensk forskning i framkant rörande hushålls energianvändning och "smarta hem".

Lagring/batterier.

LiU föreslår att lagring/batterier ges en egen rubrik under bedömningar och förslag. I flera avsnitt berörs frågan om lagring och batterier; det framgår tydligt att lagringsfrågan är av central vikt för Sveriges framtida energisystem. Det är därför olyckligt att inte detta lyfts fram genom att ges en egen rubrik, en egen bedömning (utifrån t.ex. läget att gigantiska investeringar i nya anläggningar som tas i drift i närtid (Teslas megafabrik 2018) att vi även här ligger nära ett genombrott (där kostnadsskillnaden för el- och bensindrivna bilar kommer att minska snabbt).

Slutligen, ett mindre påpekande som handlar om ett ordval i avsnittet "Stöd till förnybar energi" (sid. 273). LiU föreslår att "utomordentligt goda" ersätter "fantastiska", för att tydliggöra att det handlar om konkreta realiserbara tillgångar (t.ex. potential för vindkraft) snarare än imaginära dito.

Per Dannetun
Forskningsdirektör

Kopia till
Prorektorerna
Vicerektorerna
Universitetsdirektören
Internrevisionen
De lokala fackliga organisationerna